

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Pontani De Immanitate

Pontano, Giovanni Gioviano

[S.l.], 1519

De immanitate desolandarum vrbium acregionum

[urn:nbn:de:bsz:31-270824](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-270824)

auxta vulgatum versum,

Festus

Militis est bellum fortis pugilisq; duellum.

Plautus

Cum tamen non duorum modo sed & plurium sit, Festo auctore, Qui duellum inquit, bellum dicitur, quod duabus partibus de victoria contendenti bus dimicatur. Plautus linguae Latinae pater in Amphitruo, victis hostibus legiones reuertunt dum duello extincto maximo atq; internecatis hostibus. Caeterum gentibus quibusdam est familiare, & si hoc ipsum ecclesiasticae leges verent, a principibus singularis pugnae copiam petere, qua victor probasse, victus autem in probatione defecisse vulgo creditur.

Bellum.
Duellum

De Immanitate desolandarum urbium ac regionum.

IAm vero vastitates agrorum: desolationes regionum ac populorum: incendiaq; & vrbes ob iram: odium: vindictaq; excisae funditus: ciuesq; ad internitionem caeli: sexusq; omnis imbellis in seruitutem redactus vel instar esse videntur immanitatis ipsius: quippe quae nulla non iniusticia: rabie in genus humanum saeuat ac debacchetur. Qualis autem ea sit (vetustiora vt omittantur) non multis ante annis Carolus docuit Burgundiorum princeps in Lige vrbe opulentissima excidenda: omni saeuitiae genere ac calamitatis adhibito: nullo pietati: nullo misericordiae: nullo deniq; religioni: deorumq; aris ac precibus hominum relicto loco. Cum praecipue ipse in omnem immanitatis exuperantiam fureret: rapereturq; in scelus quodcumq; volens: liberis: plenus cruoris: inter cadauera versatus concisorum hominum: in

Carolus burgundus

De Immanitate.

ter raptus ac deflorationes virginum: incendiaq;
 tum domorum: tum sacrarum ædium: ac nunc fu-
 Funiculatio: niculationes trecentorum ac quingentorum ho-
 minum eijci in flumen iubens: nunc vicinias ipsas
 ferro meti ad vnum imperitans: vt nescires omni-
 no: furor ne is maior esset: an voluptas: rabies ne:
 an ingluuius. Illud tamen affirmare vnum posses:
 in cædem illum: ac sanguinem tantum incumbere:
 nulliusq; illi rei curam inesse: præterq; excarni-
 ficationis: ac gemitus iugulum præbentium exe-
 ctoribus: aut in flumen fossasq; religatis post ter-
 gum manibus projectorum.

SCHOLIA.

Carolus dux
 Burgundia
 terror Gal-
 liae dictus

Carolus docuit. Roterodamus in panegyrico hunc Caro-
 lum belli decus appellat, vulgus autem Galliaæ terrorem suo
 tempore nominauit. Cuius filia unica Maria ex Margarita Ed-
 uardi Regis Angliæ sorore Diuo Cæsari Maximiliano P.F.
 Aug. nupta paternam pro dote ditionem amplissimam attu-
 lit, ex hjs genitus est Philippus, quem ille idem Roterodamus
 monumentis suis immortalẽ effecit. At quod ad hunc locum
 attinet Robertum Gaguinum Gallum quocum Auunculus
 meus pro Cæs. Maximiliano & versu & prosa veritatis atno-
 re certauit. Pontanus noster non secutus modo est, sed & eum
 quasi exerpisse videt, Cuius verba ex libro historiae suæ. 10
 putauisubijcienda, quæ super expugnatione Leodienfis ciuita-
 tis, quæ Lige Gallico ideomate nuncupatur, scripsit. Leodij
 aduersus Ludouicum Borbonium Pontificem suum bello de-
 certant, cuius neprem quia Carolus Burgundus vxorem habe-
 bat, miro in Leodios concepto odio copias contrahit, mittit
 q; per insigniora suæ ditionis loca bellum Leodijs indicere,
 qui autem id negotij exequabantur vna manu exercitum gladi-
 um, altera facem ardentem gerebant, significantes Leodiorũ
 gentem igne ferroq; perdendam a Carolo fore, Et inferius.
 Ergo irrumpentibus ferociter Burgundis Ludouicus primũ

Erasmus.

Rotero.

Rob. Ga-
 guinus
 12. Vuim-
 pheling.

Cæsar Maxi-
 milian.

Lige
 Leodium
 Lud. Borbo-
 nius

deinde Burgundus ciuitatem intrat, sitq; mox passim occisio
& strages, Virginibus vis, & religiosis mors inferitur, neq; in
dulgencia vlla militum in pueros fuit, quin stupratis a se vir-
gines crudelis fatelles iugulauit. Sacerdotes eadem hora rem-
diuinam in templis facientes gladijs periere. Nec satiatus est
humanus hostis, tam multa caede, praedas ex omni ciuitate &
ex templis sacrilegia fecit, incensa postea vrbe, & muris diru-
tis, quorum ruias fossas aequauit.

Inter cadauera. Idem Robertus autor est, Carolū vbi tem-
plum Neellæ ingressus, in qd plurimi hostes salutis causa cō-
fugerant, vidit cruorem humanum, exclamasse. *Necla* iam noui qd
cruentos habeo carnifices, praefecto cū aliquot insignioribus
armatis in vincula coniectis & cetera.

De Fomentis & diuersis caulis immanitatis.

EXultantis autem immanitatis non vna sunt *Ira*
fomenta. Nam & ira vehementior vbi fu-
erit: praecipitem ira agere hominem consue-
uit: vti in obliuionem eum sui ipsius inducat: Ty-
rannos suspicio & conscientia illa maxime tetra-
ae dere stabilis: etiam ad noua atq; inaudita suppli-
cia excogitanda: incutiendis terroribus: quin etiā
vt non raro in filios parentes: ipsiq; in parentes li-
beri pergrassentur teterrimis quibusq; maleficijs
ac poenis. Eisdem hos tyrannos animi impoten-
tia: elatioq; illa: per quā omnia sibi licita esse per-
suadent: qd vt Caligula dicebat: quaecunq; li-
buissent: eadem cuncta licerent heroibus neq; vl-
lis adhibere commonestionibus aures volunt:
quin in commonitores ipsos flagrantius efferue-

Caligula
Heroes